

Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи
Національного банку України»

Препринт серії № UABS BO/2012/001

Сльнікова Ю.В.
група МОА-01

Аудит ефективності як складова
державного фінансового контролю ефективності
використання коштів державного бюджету

Єльнікова Ю. В.
група МОА-01
Науковий керівник:
к. е. н., доцент Шипунова О. В.

АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

В умовах обмеженості бюджетних ресурсів першочерговим завданням стає визначення пріоритетів при розподілі бюджетних ресурсів, виявлення джерел фінансування витрат та контроль за цільовим й ефективним використанням коштів. В зв'язку з цим актуальним стають питання пов'язані з організацією і проведенням аудиту ефективності.

Сьогодні можна констатувати той факт, що за роки реформ не вдалося створити ефективної системи державного контролю та регулювання. Про це свідчить негативна тенденція стосовно зростання фінансових правопорушень та економічних злочинів. Так, незважаючи на зменшення кількості перевірених об'єктів (від 52540 установ у 1999 р. до 15335 установ в 2009 р., тобто відбулось зменшення приблизно у 3,5 раза), обсяг виявлених незаконних і нецільових витрат, нестач грошових коштів, порушень є надзвичайно великим (у 2009 р. цей показник становить одне з найвищих значень в аналізованому періоді – 1976,6 млн. грн.). Це свідчить про певне зменшення фінансової дисципліни на рівні бюджетних установ та організацій.

Зауважимо, що за аналізований період (1999-2009 рр.) спостерігається тенденція до зменшення обсягу порушень у використанні бюджетних коштів спричинених незаконним їх використанням та збільшення порушень в зв'язку з неефективним використанням бюджетних коштів. Згідно із даними річних звітів Рахункової палати, незважаючи на незначні коливання, за період з 1999 по 2009 рр. порушення пов'язані з неефективним використанням грошових коштів держави зросли в 1,5 рази. При цьому слід відмітити, що найбільш характерними за обсягами та численними за кількістю виявлених Рахунковою палатою випадків були факти неефективного управління коштами через недоліки в плануванні та відсутності обґрунтованого прогнозування і планування. Так, загальна сума коштів, виявлених за такими випадками, становила 5 млрд. 143,2 млн. грн. (44,9%).

Така ситуація свідчить не тільки про гостру потребу в удосконаленні механізму державного фінансового контролю, а й про необхідність активно використовувати в діяльності контролюючих органів аудит ефективності. Адже аудит ефективності здійснюється з метою розроблення обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів у процесі виконання бюджетних програм.

В Україні аудит ефективності поки що не набув належного поширення, у системі контролю. Якщо фінансовий аудит вже має свою історію і розвинену методологію, що враховує міжнародні стандарти та певний досвід і багаторічні традиції проведення перевірок і ревізій, то аудит ефективності виник, порівняно, недавно і тому його проведення у вітчизняному законодавстві належним чином не врегульоване.

Запровадження аудиту в практику державного управління в Україні є явищем перспективним і вимагає додаткового нормативного, методичного забезпечення. Для того щоб аудит ефективності зайняв належне місце в системі державного фінансового контролю в Україні, сприяв би модернізації бюджетного процесу і підвищенню якості державного управління, необхідне дотримання принципів умов для його подальшого розвитку, вирішення існуючих проблем та наближення до найкращої міжнародної практики.

Тенденції до збільшення кількості правопорушень, що зумовлюють нагальну потребу у реформуванні діючої системи державного фінансового контролю і впровадженні нормативно врегульовану системи аудиту ефективності, що допоможе покращити результативність та ефективність бюджетного забезпечення як державних так і регіональних органів влади.

Державний вищий навчальний заклад
"УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ"
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ
State Higher School of Banking
"UKRAINE" OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE